

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.779/2012/5. szám

A Szegedi Ítéltábla **hozzátartozó neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - dr. Pipicz Lajos ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozóként perbelépett dr. Király László ügyvéd által képviselt **Alperesi beavatkozó (címe)** szám alatti lakos beavatkozó - a Szegedi Törvényszék 2012. április 24. napján kelt 2.P.20.002/2012/17. sorszámú ítélete ellen az alperes 18., a beavatkozó 20. sorszámú fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben** és akként **változtatja meg**, hogy az alperes elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését **mellőzi** és megállapítja, hogy a le nem rótt 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja**.

Kötelezi a beavatkozót, hogy külön felhívásra az államnak fizessen meg 32.000,- (Harminckettőezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, az ezt meghaladó 32.000,- (Harminckettőezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a nyomozó hatóság 2000. január 5. napján a felperes tulajdonát képező **(X)** forgalmi rendszámú **(Y)** típusú gépjárművet bűnjelként foglalta le határozatával. 2000. január 21. napján a felperes panaszt terjesztett elő a foglalással szemben, amelyet a ... Városi Ügyészség B.366/2000. számú határozatával elutasított. A ... Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály Vagyonvédelmi Osztálya 2003. május 9. napján kelt 16/2000. bü. számú határozatával a gépjármű foglalását megszüntette. A határozat kézbesítését követően a felperes képviseletében eljáró hozzátartozó 2003. július 30. napján a beavatkozó **(helység neve)**-i telephelyén tárolt személygépkocsit megtekintette, amelyet fedetlen helyen, használhatatlan állapotban találta és nem vett át. A bűnjelkezelő 2006. április 26. napján 5.000,-Ft vételárért tudta értékesíteni

a gépjárművet a **(cég neve)** részére. A felperes 2003. augusztus 12. napján kártérítési igényt jelentett be az alperesnél, amelyben a jármű értékét 800.000,-Ft-ban határozta meg. Az alperes válaszelevelében arról tájékoztatta, hogy a lefoglalt gépjármű tárolása mindenben megfelelt a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, majd az ismételt panasz beadványok után, 2009. szeptember 29. napján szakértőt vont be a gépjármű értékcsökkenésének a meghatározására. A műszaki szakértői vélemény szerint a gépjármű piaci értéke 2000. év december 31. napján 480.000,-Ft-ban, míg a foglalás hatályának feloldása időpontjában normál tárolás mellett 400.000,-Ft-ban állapítható meg. Az alperes 2009. október 9. napján leveleiben peren kívüli megegyezés reményében 350.000,-Ft kártérítés megfizetését vállalta, amely magában foglalt minden járulékos költséget.

A felperes keresetében kártérítés jogcímén 1.000.000,-Ft és ezen összeg után 2003. május 6. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a hatóság a gépjárművet jogellenesen foglalta le és a tárolása során a gépkocsikra vonatkozó nyilvántartási és állagmegóvási kötelezettségét nem teljesítette. A szakértői véleményt nem fogadta el, arra hivatkozott, hogy az igazságügyi szakértő nem ismerte a gépjármű foglaláskori állapotát és idegen műszaki tartalom felhasználásával tett javaslatot a forgalmi érték meghatározására.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen elévülési kifogással élt, másodlagos érvelése szerint a foglalás jogszerű volt, és a megfelelő tárolásról a beavatkozó igénybevételével gondoskodott. A felperes a jármű kiadásáról szóló határozat kézhezvételét követő 30 napon belül a lefoglalt vagyontárgyat nem vette birtokba, így a jármű elértéktelenedett, amelyet a felperes terhére kell értékelni. Bejelentette, hogy a büntető iratokat 2008. évben selejtezték.

A beavatkozó az elévülésre történt hivatkozás mellett érdemben előadta, a gépkocsi beszállításával egyidejűleg készült egy állapotfelvételi lap, amely rögzíti a jármű állapotát, sérüléseit és egyéb jellemző paramétereit. A kiadásra akkor kerülhetett volna sor, ha a foglalást megszüntető határozattal az abban megjelölt határidő alatt a felperes jelentkezik a gépkocsiért, azonban a járművet nem kívánta átvenni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 400.000,-Ft és ezen összeg után 2003. május 6. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A peresztés arányában az alperest a kereseti illetékben marasztalta. Indokolásában kifejtette, a büntető eljárás során bűnjelként lefoglalt dolgot a nyomozó hatóság közhatalmi tevékenysége részeként őrzi, és az ennek során bekövetkezett károkért a Ptk. 349. §-a alapján állhat fenn a felelőssége. A követelés elévülése tekintetében akként foglalt állást, hogy a felperesi igény nem évült el, mert bizonyította a csatolt levelekkel, hogy többször felszólította az alperest a kárigény rendezésére. Megítélése szerint a foglalás jogszerű volt, a gépjármű a büntető eljárásban tárgyi bizonyítási eszközként szolgált, és az eljáró ügyészség a felperes foglalás elleni panaszát elutasította. Kifejtette, a károsultnak kellett bizonyítania, hogy az alperes a gépjármű tárolása kapcsán jogellenes magatartást

Pf.III.20.779/2012/5. szám

tanúsított és ezzel összefüggően bizonyított mértékű kárt szenvedett. A felperes 2003. augusztus 12. napján kelt panaszlevele alapján igazoltnak fogadta el, hogy 2003. július 30. napján a gépjárművet az őrzés helyén megtekintette, ugyanis a jármű állapotáról olyan pontos leírást adott, amelyet csak személyes észlelés eredményeként tehetett. Utalt arra, hogy a foglalás alól feloldott gépkocsi rossz műszaki állapotát a beavatkozó nyilatkozata, valamint az a tény is megerősítette, hogy árverésen 5.000,-Ft-ért tudta értékesíteni. Az alperes nem csatolt szabályos adatbejelentő lapot a foglalásról. A büntető eljárás során a felperes többször hivatkozott a foglalás szabályszerűtlenségére, kérte a jármű kiadását, amelyből arra lehet következtetni, hogy ragaszkodott a személygépkocsihoz, és a rossz műszaki állapota miatt nem vette át. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a gépjármű tárolása során megszegte az irányadó szabályokat, és ezzel okozati összefüggésben következett be a kár. A felperes jármű forgalmi értékcsökkenésére a peres eljárásban szakértő kirendelését nem kérte, ezért a foglaláskori érték az alperes felkérésére készült igazságügyi szakértői véleményből állapítható meg. Az eljáró műszaki szakértő megfelelő összehasonlító adatokból következtetett a jármű forgalmi értékére, amely a marasztalás alapjául szolgált.

Az elsőfokú ítélet ellen joghatályos fellebbezést az alperes és a beavatkozó terjesztettek elő.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a felperes keresetének teljes elutasítását, továbbá az eljárási illeték megfizetése alóli mentesítését kérte. Jogi érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, a mérlegelések körébe vont adatokat tévesen értékelte, iratellenes következtetéseket vont le, megalapozatlanul állapította meg, hogy a jogszerűtlen tárolás következtében a felperes károsodott. Az ítélet feltételezéseken és a bizonyítási teher téves értelmezésén alapul. Utalt arra, hogy a rendőrhatalóságot személyes illetékmentesség kedvezmény illeti, nem kötelezhető eljárási illeték viselésére.

A beavatkozó fellebbezésében elsődlegesen továbbra is elévülésre hivatkozott. Előadta továbbá, hogy a felperes 2003. július 30. napján nem járhatott a tárolás helyszínén, mert a 24 órán át őrzött ingatlanba csak előzetes értesítés alapján léphettek be az alperessel kötött tárolási szerződésben megjelölt személyek. Megtekintés hiányában csupán következtethetett a gépjármű állapotára, arra, hogy megsüllyedt, nem volt benne akkumulátor, és megromlott a karosszériája. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a csatolt állapottfelmérő lapot figyelmen kívül hagyta.

A felperes fellebbezését a Szegedi Törvényszék 2.P.20.002/2012/24. sorszámu jogerős végzésével hivatalból elutasította.

Fellebbezési ellenkérelmében megismételte az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát.

Az alperes fellebbezése **kisebb részben megalapozott**, a beavatkozó fellebbezése **megalapozatlan**.

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban rendelkezésre állt adatok - a peres eljárás előtt a felperes által az alperesnek írt levelek tartalma - alapján a tényállást kiegészíti akként, hogy a felperes a foglalás feloldásáról rendelkező határozatot 2003. május 27. napján vette át. Hozzá tartozója az alperessel telefonon történt egyeztetés után megjelent 2003. július 30. napján a rendőrségen és „**(személy 1 neve)** kérésére” az állományhoz tartozó **(személy 2 neve)** kíséretében ment ki a **(helység neve)**-i telephelyre a déli órákban. A beavatkozó már nem tartózkodott a helyszínen. A biztonsági őr engedte be őket a telepre, ahol közeliről megtekintette a járművet.

A beavatkozó fellebbezési kérelmében elévülésre is hivatkozott, ezért a másodfokú bíróságnak azt kellett elsődlegesen vizsgálnia, van-e helye a követelés bírósági úton történő érvényesítésének. A Ptk. 326. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A Ptk. 327. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett teljesítésre irányuló írásbeli felszólítása megszakítja az elévülést, a (2) bekezdés alapján az elévülés a megszakítás után újból kezdődik. A felperesi igényérvényesítési lehetőség 2003. május 27. napján nyílt meg, ezt követően a felperes többek között 2003. augusztusában, majd 2005. június 12. napján, 2008. március 15. napján, 2009. június 27. napján felszólította az alperest a kártérítés rendezésére, majd 2012. január 2. napján keresetet terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a követelés nem évült el, ugyanis az írásbeli felszólítások az elévülési időt többször megszakították.

A másodfokú eljárásban a foglalás jogszerűsége már nem vitatható az erre irányuló hatályos fellebbezés hiányában, a jogvita tárgya a lefoglalt dolog őrzése és az ebből eredő áthárítható kár megállapítása. A büntető eljárás során lefoglalt dolgok kezeléséről és nyilvántartásáról a foglalás megszüntetésének időpontjában a 117/1984. (IK. 12.) IM-BM-PM-Legf.Ü. együttes utasítás rendelkezett. Az utasítás 1. § (1) bekezdése alapján, ha a nyomozó hatóság foglalat fogatanosít, a lefoglalt dologról jegyzőkönyvet kell készíteni, a (2) bekezdés értelmében a bűnjel értékét és minőségét az okiratba történő helyes feltüntetés érdekében a lefoglalás alkalmával - szükség esetén, különösen nagyobb értékű (pl. gépjármű) bűnjel esetén - szakértő által végzett vizsgálat útján kell megállapítani. A (3) bekezdés szerint, ha a bűnjel értékének és minőségének a (2) bekezdés szerinti megállapítására a lefoglalás alkalmával nincs lehetőség, az értéket és minőséget a lefoglalást követően haladéktalanul tisztázni kell. A perbeli gépjármű foglalatkor jegyzőkönyv nem készült, a beavatkozó által csatolt hiányos átvételi okirat hiteltelen, ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította. A felperes nyilatkozatában a gépjármű forgalmi értékét 800.000,-Ft-ban jelölte meg, de állítását nem bizonyította. A büntető feljelentésben megjelölt értéket az alperes felkérésére 2009. évben készült magánszakértői vélemény - megfelelő összehasonlító adatokkal alátámasztva - erősítette meg.

A már hivatkozott utasítás a bűnjel megőrzéséről a 22. §-ban rendelkezik többek között akként, hogy a gépjárművet kocsiszínbén, ennek hiányában ponyvával letakarva és állványon kell elhelyezni, továbbá rendszeres időközönként el kell végezni a szükséges karbantartási munkákat, havonként legalább egyszer meg kell tisztítani és meg kell győződni arról, hogy nem érte-e meghibásodás. A tárolás nem ilyen körülmények között történt. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a beavatkozó nyilatkozatára is figyelemmel, hogy 2003. évben a gépjármű rossz műszaki állapotban volt, és lényegében roncsautóként lehetett értékesíteni. Az alperes fellebbezésében megalapozatlanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást feltételezésekre alapította. A felperes évekkel a per indulása előtti leveleiben részletesen leírta, hogy melyik alperesi alkalmazottal beszélte meg a helyszínen a gépkocsi megtekintését és azt is, hogy ki ment ki vele a beavatkozó telephelyére. Mindkét alkalmazottat név szerint is megjelölte. Az alperes a peres eljárás során sem tette ezen tényelőadásokat vitássá. Így az eljáró bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékokat okszerűen és logikusan mérlegelte, helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperes azért nem vette át a járművet, mert az használhatatlan állagú volt, és a forgalmi értékcsökkenés okozati összefüggésben áll a szabálytalan őréssel.

Az utasítás 72. § (1) bekezdése előírja: Ha a bűnjelet a nyomozó hatóság a jogosultnak visszaadni rendeli, de a jogosult azt a lefoglaláskor készített iratból megállapítható minőségi állapotnál rosszabb minőségben találja, a bűnjelet a jogosult és a bűnjelkezelő jelenlétében szakértővel meg kell vizsgálni. A vizsgálat megállapításairól - utalással az eredetileg rögzített minőségi állapotra és a foglalási iratra - jegyzőkönyvet kell készíteni. Az alperes 2003. július 30. napján sem készített jegyzőkönyvet, a bűnjelkezelő a helyszínről eltávozott a felperes és **(személy 2 neve)** rendőr megjelenése előtt, és a gépjármű vizsgálatáról egyikőjük sem gondoskodott. Az a körülmény, hogy az alperes a büntető iratokat 2008. évben selejtezte - holott tudomással bírt a felperesi kárigény érvényesítéséről - és a szükséges jegyzőkönyveket nem készítette el illetve nem őrizte meg, megfosztotta a védekezési lehetőségtől, mert a dokumentáció hiánya egyértelműen a terhére értékelendő.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján az államigazgatási (közigazgatási) jogkörben okozott kár megtérítésére is akkor kerülhet sor, ha a kártérítés általános feltételei megvalósultak, és a felróhatóság hiányára hivatkozással a károkozónak nem sikerül kimentenie magát. Megalapozatlanul érvelt az alperes fellebbezésében azzal, hogy a bizonyítási terhet a bíróság tévesen értelmezte, ugyanis a kimentés körében a felróhatóság hiányát a hatóságnak kellett volna bizonyítania. A felróható magatartást vagy annak hiányát az eset összes körülményeinek mérlegelésével a bíróság állapítja meg, ennek során figyelembe veszi a magatartást szabályozó jogi normákat, elvárásokat, és így alakítja ki az adott esetre irányadó mércét. Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a kárfelelősség alól nem tudta kimenteni magát az őrzés körében tanúsított mulasztása következtében, illetve

megbízottja által ilyen minőségben okozott károkért a Ptk. 350. § (1) bekezdése alapján felelősséggel tartozik.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjára tekintettel az alperes személyes illetékmentes, vagyis nem kötelezhető a peres eljárás során eljárási illeték megfizetésére. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor pervesztességének arányában illetékben marasztalta, ezt az illetékrészt az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 15. §-a szerint.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján és az alperest az illetékfizetési kötelezettség alól mentesítette.

Az alperes fellebbezése annyiban volt eredményes, hogy illetékfizetési kötelezettség nem terheli, míg a beavatkozó fellebbezése eredménytelen. A felperesnek a másodfokú eljárás során áthárítható költsége nem merült fel. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről történt rendelkezés a Pp. 78. § (1) bekezdése, a Pp. 83. § (1) bekezdése és a már hivatkozott Kmr. rendelet 13. § (1) és (2), valamint 14. és 15. §-án alapul.

S z e g e d, 2013. február hó 18. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró